

مطالبات کارگران اتوبوسرانی در مصاحبه با سعید ترابیان

کاوه مظفری

اول خرداد هشتاد و هفت

سعید ترابیان، کارگری با ۱۰ سال سابقه کار در شرکت واحد اتوبوسرانی است. وی از اعضای سندیکای کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی است. ترابیان در تاریخ ۱۳/۳/۱۳۸۴ با رای کارگران به عنوان عضو هیئت مدیره سندیکا انتخاب شد، و هم اکنون به عنوان مسئول کمیسیون تبلیغات سندیکا فعالیت می کند. گفت و گوی ذیل به بررسی مشکلات و معضلات کارگران شرکت واحد از نگاه وی می پردازد.

لطفاً درباره وضعیت کار و زندگی کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی در سالی که گذشت کمی توضیح دهید؟ اینکه در سال گذشته، کارگران شرکت واحد با چه مشکلاتی مواجه بودند و برای حل این مشکلات چه کارهایی انجام دادند؟

رانندگان شرکت واحد از جمله زحمتکش ترین اقشار کارگری در کشور هستند. در حال حاضر، عمده ترین مشکلات کارگران اتوبوسرانی، عبارت است از بحث قراردادهای موقت، مسائل مربوط به مرخصی و خرابی یا از کار افتادگی اتوبوسها. همچنین، مشکل دیگر کارگران، مسئله سرویس های ایاب و ذهاب است. همانطور که میدانید، کارگران اتوبوسرانی در دو شیفت صبح و بعد از ظهر مشغول به کار هستند. اما برای رانندگان صبح کارتنها سرویس ایاب، و برای کارگران شیفت عصرتنها سرویس ذهاب برقرار است. یعنی صبح کارها سرویس ذهاب و بعد از ظهر کارها سرویس ایاب ندارند. البته از سال ۸۴، با احیاء شدن سندیکای کارگران اتوبوسرانی، نامه نگاری با مدیریت برای احقاق حقوق معوقه کارگران آغاز شد. تاکنون، فعالیت های سندیکا نتایج مثبتی برای کارگران داشته است. از جمله می توان به اهدا کت و شلوار، افزایش حقوق کارگران به میزان ۵۰ درصد، بن های کارگری، شیر و کیک روزانه، اجرای طرح طبقه بندی مشاغل و برخی مزایای دیگر اشاره کرد.

لطفاً درباره وضعیت کارگران قراردادی بیشتر توضیح دهید؟

در حال حاضر، در شرکت واحد کارگران از استخدام مستقیم خبری نیست. ابتدا کارگران به صورت قراردادی شاغل می شوند که این قراردادها حداقل یک سال است و تا ۴ سال هم تمدید می شود. بعد از آن، اگر مدیریت از کارگری راضی بود، امکان دارد که وی را استخدام رسمی کند. در چنین شرایطی، کارگران قراردادی برای آنکه به استخدام رسمی نزدیک شوند، معمولاً باید از مرخصی و استعلاجی استفاده نکنند، و نسبت به جمع آوری بلیط کوشا باشند، در حالی که جمع آوری بلیط قانوناً به عهده رانندگان نیست. همچنین، کارگران قراردادی معمولاً با کوچکترین مشکلی، با خطر فسخ قرارداد مواجه هستند.

وضعیت کارگرانی که در شرکتهای خصوصی اتوبوسرانی (به اصطلاح تعاونی ها) مشغول به کار هستند چگونه است؟ آنها با چه مشکلاتی روبرو هستند؟ مدیریت این شرکت ها چه تفاوتی به مدیریت شرکت واحد دارد، و آیا کارگران در این شرکت ها استخدام شده اند؟

شرکت های خصوصی که در شرکت واحد از سال گذشته کار خود را شروع کردند، معمولاً توسط مدیران سابق شرکت اداره می شوند. همچنین، تعدادی از رانندگان این شرکت ها، از رانندگان بازرخرد شده شرکت واحد هستند. در واقع، این رانندگان با بازرخرد کردن خود (در ازاء دریافت یکماه سالیانه به عنوان مزایا)، وارد این شرکت های خصوصی شده اند. در این شرکت ها، به رانندگان اتوبوس هایی را تحویل داده اند که از لحاظ فنی هیچ تضمینی ندارند و کلیه تعمیرات و هزینه های نگهداری آنها نیز به عهده راننده است. در حال حاضر، اکثریت این راننده ها از واگذاری اتوبوسها ناراضی هستند، حتی تعدادی از آنها برای بازگشت به شغل قبلی مراجعه کردند که متاسفانه مورد موافقت قرار نگرفته است. در شرکت های خصوصی هیچ راننده ای به صورت استخدام نیست و قوانین کار و تامین اجتماعی شامل حال آنها نمی شود. مدیریت نیز هیچگونه مسئولیتی در قبال راننده ندارد. در آنجا هم مدیران همانند مدیریت در شرکت واحد فقط فکر منافع خودشان هستند.

درباره راه اندازی خط BRT

که سال گذشته در برخی مسیرهای اتوبوسرانی افتتاح شد، توضیح دهید؟ مزایا و معایب این طرح چیست؟ در این اتوبوس ها برای اولین بار وظیفه جمع آوری بلیط از دوش راننده ها برداشته شد، و قرار بود افراد جدیدی را برای نظم دادن به ایستگاه ها استخدام کنند، وضعیت این طرح در حال حاضر چگونه است؟

طرح سامانه اتوبوس های تندرو تنها در مسیر میدان آزادی تا سه راه تهرانپارس (دپوی شرق) راه اندازی شده است. این طرح در ابتدا، با مشکلات روشنایی و حجم بالای مسافر روبرو شد. اما در حال حاضر کمی بهتر شده است. در هر ایستگاه مسئولی برای جمع آوری بلیط گذاشته اند، اما نظم کار هنوز پائین است. مزایای این طرح بیشتر برای مسافرین هست که سریع به مقصد می رسند. اما برای راننده ها مشکلاتی دارد، از جمله اینکه امکانات رفاهی و سرویس های بهداشتی در ابتدا و انتهای خطوط هنوز تعبیه نشده؛ بعلاوه زمان استراحتی بعد از طی مسیر طولانی برای راننده در نظر گرفته نشده است.

تشکیل اتحادیه کارگری، و حق تشکیل سندیکا، یکی از اساسی ترین حقوق کارگران است. در واقع، نهادی مانند سندیکا به پیشرفت و بهبود شرایط کار و زندگی کارگران کمک می کند و از سوی دیگر رابطه میان کارگر و کارفرما را نیز تنظیم می کند؛ کارگران شرکت واحد در سال گذشته در خصوص تثبیت و توسعه نهاد سندیکایی خود چه اقداماتی انجام دادند و با چه موانعی رو به رو بودند؟

برابر مقوله نامه های بنیادین کار (۸۷ و ۹۸) داشتن سندیکا حق مسلم کارگران است. در واقع، کارگران برای تحقق خواسته هایشان، به سندیکایی احتیاج دارند که بتواند مستقل و آزادانه از حقوق آنها دفاع کند. باید توجه داشت که شورای اسلامی کار که خود را نماینده کارگران معرفی می کند در يك انتخابات فرمایشی به سر کار آمده اند، و به جای دفاع از حقوق کارگران معمولاً سنگ مدیریت را به سینه می زنند و در واقع نماینده کارفرما هستند.

آیا مجمع عمومی سندیکا امسال برگزار می شود؟

متاسفانه، بعد از اعتراضات صنفی کارگران سندیکایی در سال ۱۳۸۴، تعداد زیادی از کارگران اخراج شدند. همچنین، در سال گذشته برخی از کارگران به دلیل ارتباط با اعضای سندیکا تحت فشار قرار گرفته اند و به حراست شرکت احضار شده اند. در چنین شرایطی، ترس از اخراج در کنار بالا بودن هزینه تهیه مایحتاج روزانه، باعث شده که کارگران در

ظاهر با مدیریت کنار بیایند. در حال حاضر، بدلیل مسائل پیش رو تصمیمی راجع به برگزاری مجمع دوم گرفته نشده است. بعد از برخوردهایی که با کارگران عضو سندیکای شرکت واحد اتفاق افتاد، تعداد زیادی از آنها اخراج شدند و حتی دبیر سندیکا به زندان محکوم شد، وضعیت فعلی این کارگران اخراجی چگونه است؟ در این خصوص، چه اقداماتی انجام شده است؟

گروهی از این کارگران با حکم بازگشت به کاری که مدیریت به آن توجهی ندارد منتظر بازگشت به کار هستند. گروهی از کارگران در شعبه اداره کار غرب با مغایر دانستن احکام هیئت تشخیص باماده ۲۷ با احتساب بیمه بیکاری از کار اخراج شده و تعدادی هم با اعمال ماده ۲۷ از اداره کار شرق بدون احتساب هیچ مزایایی از کار اخراج و همه کارگران اخراجی در دیوان عدالت اداری پیگیر شکایت شان هستند.

به عقیده شما مهمترین مسئله جامعه کارگری ایران چیست، و آنها در راستای فعالیت های مدنی و صنفی خود، چه مطالباتی را باید در دستور کار قرار دهند؟

آزادی منصور اسالور رئیس هیئت مدیره سندیکا، بازگشت به کار اعضای هیئت مدیره و فعالین سندیکایی، لغو احکام صادره از طرف دادسرای انقلاب و ادارات کار، داشتن تشکل مستقل، زندگی شایسته و لغو قرار دادهای موقت و افزایش دستمزدها، از مهمترین خواسته های کارگران است. با امید به لغو قرار دادهای موقت و ایجاد تشکلهای مستقل کارگری.

کاوه مظفری

دسترنج- خرداد ۱۳۸۷